

Комунальний заклад вищої освіти
«Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради

АКАДЕМІЧНІ СТУДІЇ

СЕРІЯ «ПЕДАГОГІКА»

Випуск 4

Видавничий дім
«Гельветика»
2024

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР:

Бойчук Петро Микитович, кандидат педагогічних наук, доцент, заслужений працівник освіти України, ректор, Комунальний заклад вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради.

ЗАСТУПНИКИ ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА:

Вовк Мирослава Петрівна, доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник, завідувач відділу змісту і технологій педагогічної освіти, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна;

Цюняк Оксана Петрівна, доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки початкової освіти, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника.

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Беспарточна Олена Іванівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри психології, педагогіки та філософії, керівник навчально-методичного центру нормативно-правового забезпечення навчального процесу, Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського;

Бичук Олександр Іванович, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, професор, професор кафедри теорії спорту та фізичної культури, Волинський національний університет імені Лесі Українки;

Денисенко Наталія Григорівна, доктор педагогічних наук, декан факультету початкової освіти та фізичної культури, Комунальний заклад вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради;

Дишко Олеся Леонідівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри фізичної культури, Комунальний заклад вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради;

Друшляк Марина Григорівна, доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри математики, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка;

Замелюк Марія Іванівна, кандидат педагогічних наук, викладач кафедри теорії та методики дошкільної освіти, Комунальний заклад вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради;

Калитка Світлана Володимирівна, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, доцент кафедри фізичної культури і спорту, Приватний вищий навчальний заклад «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янука»;

Крутії Катерина Леонідівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри дошкільної освіти, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського;

Лякішева Анна Володимирівна, доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогічних наук, професор кафедри педагогіки вищої школи, Волинський національний університет імені Лесі Українки;

Мартинюк Алла Петрівна, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри іноземної та української філології, Луцький національний технічний університет;

Мартинюк Тетяна Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи, Волинський національний університет імені Лесі Українки;

Марченко Оксана Юріївна, доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, професор, Національний університет фізичного виховання і спорту України;

Семеног Олена Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри – професор кафедри української мови і літератури, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка;

Фаст Ольга Леонідівна, кандидат педагогічних наук, доцент, проректор з науково-педагогічної роботи та міжнародної співпраці, Комунальний заклад вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради;

Красонь Катаржина (Krasoń Katarzyna), prof. dr hab, заступник декана з наукової роботи, Сілезький університет у Катовіце, Польща.

*Ілюстрація на обкладинці – картина із серії «Квіти – радість життя»
луцької художниці Світлани Костукевич (використана за згодою автора).*

Журнал ухвалено до друку Вченою радою
Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради
23 грудня 2024 р., протокол № 3

Науковий журнал «Академічні студії. Серія «Педагогіка» зареєстровано суб'єктом у сфері друкованих медіа
Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення (Рішення №1195 від 11.04.2024 року.
Ідентифікатор медіа: R30-03856)

Фахова реєстрація (категорія «Б»): Наказ МОН України № 735 від 29 червня 2021 року (додаток 4) зі спеціальностей
011 – Освітні, педагогічні науки; 012 – Дошкільна освіта; 013 – Початкова освіта; 015 – Професійна освіта
(за спеціалізаціями); 017 – Фізична культура і спорт.

Офіційний сайт видання: www.academstudies.volyn.ua/index.php/pedagogy

Статті у виданні перевірені на наявність плагіату за допомогою програмного забезпечення
StrikePlagiarism.com від польської компанії Plagiat.pl.

ISSN 2786-4758 (Print)
ISSN 2786-4766 (Online)

© Комунальний заклад вищої освіти
«Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради, 2024

ТЕОРІЯ ОСВІТИ Й НАВЧАННЯ

УДК 378.147:004

DOI <https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2024.4.8>

Д. В. ЗАВГОРОДНІЙ

*аспірант кафедри освітніх наук, цифрового навчання та академічного підприємництва,
Навчально-науковий інститут міжнародної освіти Харківського національного університету
імені В. Н. Каразіна, м. Харків, Україна*

Електронна пошта: whoegas@gmail.com

<https://orcid.org/0009-0005-4504-0246>

СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ ІНФОМЕДІЙНОЇ ГРАМОТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У статті визначено, що майбутні фахівці мають оволодіти вміннями пошуку, критичного осмислення, аналізу інформаційних ресурсів та їх ефективного використання в професійній діяльності, а також навичками роботи із сучасними медіа. Тому проблема формування інфомедійної грамотності здобувачів вищої освіти є надзвичайно актуальною. Як встановлено, науковці висловлюють різні точки зору щодо структури та змісту інфомедійної грамотності. З зв'язку з цим вивчення вищевказаної проблеми передбачає уточнення авторської позиції з окресленого питання. Мета статті – на основі аналізу наукової літератури визначити авторську точку зору щодо структури та змісту інфомедійної грамотності здобувачів вищої освіти.

Відповідно до концепції ЮНЕСКО, інфомедійна грамотність об'єднує три взаємопов'язані блоки компетентностей: інформаційну грамотність, медіаграмотність та цифрову (технологічну) грамотність. В одному з джерел визначено такі компоненти інфомедійної грамотності особистості: уміння критичного мислення; здатність працювати з токсичним контентом; уміння ідентифікувати людиною власні стереотипи; уміння грамотно працювати з візуальними джерелами та здійснювати візуалізацію; здатність пошуку та перевірку інформації. На основі врахування точок зору різних науковців визначено, що інфомедійна грамотність здобувачів освіти включає такі структурні компоненти: когнітивний (наявність знань про інформацію й медіа, способи навчальної та професійної роботи з ними); емоційно-ціннісний (сприйняття інформації й, зокрема, медіаресурсів як особистісної цінності, наявність відповідних мотивів і потреби у вдосконаленні інфомедійних знань та вмінь); операційно-діяльнісний (сформованість умінь, необхідних для здійснення пошуку, аналізу, інтерпретування інформації з різних джерел, зокрема медіаресурсів, створення і поширення нової інформації, у тому числі медіаконтенту).

Ключові слова: інфомедійна грамотність, інформація, медіа, структура, зміст, здобувачі вищої освіти.

Вступ. Безпрецедентне зростання обсягу нової інформації, інтенсивне поширення інноваційних інформаційно-комунікативних технологій та засобів масової інформації забезпечує дієвий вплив на всі сфери життєдіяльності сучасного суспільства, зокрема на освіту. У зв'язку з цим майбутні фахівці мають оволодіти вміннями пошуку, критичного осмислення, аналізу інформаційних ресурсів та їх ефективного використання в професійній діяльності, а також навичками роботи із сучасними медіа. Зазначені вміння та навички вчені пов'язують з комплексним поняттям медійної та інформаційної грамотності, що було запропоноване ЮНЕСКО в 2007 р. У науковій літературі також застосовується скорочений еквівалент цього поняття – інфомедійна грамотність.

Слід нагадати, що з 2017 р. в Україні реалізується комплексна програма «Вивчай та розрізняй: інфомедійна грамотність», що сформувалась на основі однойменного пілотного проекту та спрямовується на формування у членів суспільства навичок критичного мислення та дотримання норм інформаційної гігієни задля забезпечення стійкості до різного виду дезінформації, маніпуляцій та шкідливої пропаганди. До виконання вказаного проекту поступово залучали заклади освіти різного типу, а також державних службовців і широку аудиторію загалом. Реалізація вказаної програми здійснюється Радою міжнародних наукових досліджень та обмінів (IREX) за підтримки посольств США та Великої Британії в Україні у співпраці з МОН України, Міністерством

культури та інформаційної політики України й Академії української преси та передбачає використання різних інноваційних методик, спрямованих на розвиток навичок інфомедійної грамотності у представників різних верств населення. Важливо також зауважити, що в межах зазначеної програми в 2022–2023 рр. реалізовувався проєкт «Вивчай та розрізняй: інфомедійна грамотність в освіті. Посилення стійкості до дезінформації та маніпуляцій». У 2022 р. також розпочався проєкт «Вивчай та розрізняй: інфомедійна грамотність в освіті. Посилення стійкості до дезінформації та маніпуляцій» [Програма «Вивчай та розрізняй: інфомедійна грамотність», 2024].

Формування інфомедійної грамотності особистості сприяє розвитку в неї критичного мислення, умінь приймати обґрунтовані рішення, протидіяти маніпуляціям і дезінформації, що особливо важливо в умовах сучасного інформаційного середовища, насиченого фейками та пропагандою. Тому забезпечення оволодіння майбутніми фахівцями інфомедійної грамотності є важливим завданням для кожного закладу вищої освіти. Особливої актуальності вказане завдання набуває в контексті цифрової трансформації освіти, що потребує від її здобувачів застосування нових підходів до роботи з інформацією, зокрема використання цифрових інструментів і платформ, а це, у свою чергу, підвищує конкурентоспроможність фахівця на ринку праці та забезпечує його успішну адаптацію до умов інформаційного суспільства.

Аналіз досліджень і публікацій. Проблема формування інфомедійної грамотності студентської молоді сьогодні знаходиться в центрі уваги багатьох науковців. Так, авторські визначення поняття «інфомедійна грамотність» наведено в працях М. Антонченко, Т. Водолазської, Н. Курмишевої, О. Муратової, А. Ткачова, Н. Ткачової, Т. Собченко та ін. Дієві форми, шляхи, методи формування інфомедійної грамотності здобувачів освіти схарактеризовані в наукових публікаціях О. Городецької, Н. Грони, О. Ішутіної, О. Матвійчук, Г. Островської, Ю. Чернікової, Н. Шурхно та ін. Особливості формування інфомедійної грамотності студентської молоді в закладах вищої освіти виявлено та проаналізовано в дослідженнях Г. Бурковської, С. Деньгаєвої, С. Романюк, Т. Насалевич, К. Шевчук та ін.

Як встановлено на основі аналізу наукової літератури, поняття інфомедійної грамотності, маючи міждисциплінарний характер, знаходиться на стику педагогіки, психології та журналістики. Інфомедійна грамотність є багатаспектним феноменом, що не дозволяє вченим прийти до однозначної думки щодо визначення його сутності. Багато розбіжностей спостерігається також у поглядах науковців щодо визначення структури та змісту інфомедійної грамотності майбутніх фахівців. Тому вивчення проблеми її формування у здобувачів вищої освіти передбачає уточнення авторської позиції щодо структури та змісту цієї грамотності.

Мета статті – на основі аналізу наукової літератури визначити авторську точку зору щодо структури та змісту інфомедійної грамотності здобувачів вищої освіти.

Результати та дискусії. Відповідно до концепції ЮНЕСКО, інфомедійна грамотність об'єднує три взаємопов'язані блоки компетентностей: інформаційну грамотність, медіаграмотність та цифрову (технологічну) грамотність. Інфомедійна грамотність передбачає здатність людини знаходити, аналізувати та використовувати інформацію, фокусуючись на її споживанні та досягненні стану поінформованості [Global Media and Information Literacy Assessment Framework 2013].

В указаному документі ЮНЕСКО також зазначається, що для оцінювання сформованості інфомедійної грамотності доцільно виокремити в ній три структурні компоненти, що пов'язані з такими аспектами роботи з інформацією: доступність і пошук (виявлення потреби в пошуку інформації, пошук джерел її розташування, аналіз та збереження отриманих даних); розуміння й оцінювання (розуміння й організація інформації, оцінювання її цінності); створення і використання (створення інформації, її застосування під час участі в комунікації, моніторинг) [там само].

Перший виділений компонент визначає здатність людини розпізнати потребу в певній інформації, шукати та знаходити її в різних джерелах. Зазначений компонент забезпечується передусім уміннями, що передбачають прояв особою технічної обізнаності. Другий компонент стосується здатності особистості розуміти подану інформацію, зокрема медіа-

контент, критично її аналізувати й оцінювати, усвідомлювати сутність дії засобів масової інформації та інформаційних установ у контексті дотримання прав людини. Для цього особа має оволодіти вміннями порівнювати дані, відрізняти об'єктивні факти від суб'єктивних думок, оцінювати актуальність інформації (чи не є застарілими представлені факти), визначати ідеологічне наповнення повідомлення, усвідомлювати вплив на медіа наявних соціальних, політичних, економічних, технологічних та професійних аспектів життєдіяльності членів суспільства. Указаний компонент також включає здатність людини правильно оцінювати точність, надійність, корисність, повноту інформації, тобто її якість, сприймати інформацію в широкому контексті, зокрема для сприяння розширення свободи власного самовираження, а також уміння грамотно здійснювати відбір та синтез інформації, що дозволяє уникнути фізичне та психічне перевантаження [Найдьонова, 2016, с. 279–280].

Третій визначений компонент інфомедійної грамотності забезпечує здатність особистості чітко розуміти процес виробництва нової інформації, зокрема медіаконтенту, та опанувати нові потрібні знання, у тому числі необхідні для ефективної комунікації з іншими людьми, етично й ефективно використовувати здобуту інформацію, зокрема з дотриманням прав інтелектуальної власності. Указаний компонент охоплює не тільки аналітичні й виробничі уміння, а і здатність особистості розбудовувати відносини з іншими людьми, осмислювати цінності використання ІКТ згідно з нормами етики [Найдьонова, 2016, с. 280].

За Д. Мак Квейлом, інфомедійна грамотність індивіда включає його здатність використовувати, аналізувати, оцінювати та передавати повідомлення в різних формах, зокрема медійної [Мак Квейл, 2010, с. 538]. В одній із публікацій стверджується, що інфомедійна грамотність поєднує в собі сукупність знань і вмінь сприймати інформацію та критично її аналізувати, розуміти складні процеси функціонування медіа в сучасному суспільстві, створювати медіатексти відповідно до контексту їх функціонування, опанувати нові фахові техніки із застосуванням ІКТ [Курмишева, 2020, с. 316].

Визначаючи шляхи реалізації проекту «Вивчай та розрізняй: інфомедійна гра-

мотність», Т. Водолазська, Н. Курмишева та Т. Устименко зазначають, що першим складником інфомедійної грамотності людини є вміння критичного мислення, а саме такі вміння: обґрунтовувати власну позицію на основі висування переконливих аргументів, виявляти причини та наслідки різних подій та явищ, ставити питання, слухати точки зору опонентів і формулювати контраргументи, робити висновки та здійснювати узагальнення. Другим складником указаної грамотності особистості є здатність працювати з токсичним контентом, що передбачає сформованість таких умінь: здійснювати аналіз прикладів дезінформації та нетолерантної лексики; ідентифікувати прояви пропаганди, ботів та тролів та протидіяти їм; запобігати ризикам під час здійснення комунікації; розпізнавати вплив на власні емоції, демонструвати емоційний інтелект; ідентифікувати і протидіяти мові ворожнечі, фейки та інструменти (засоби) маніпуляції (заголовки, фото, текст, відео, експерти, статистика тощо).

Третій визначений авторами складник інфомедійної грамотності пов'язаний з ідентифікацією людиною власних стереотипів, що проявляється в таких вміннях: розуміння сутності поняття стереотипу та механізмів його появи; ідентифікувати виявлені стереотипи та випадки дискримінації; спілкуватися на основі правил етики. Четвертий складник пов'язаний з вміннями грамотно працювати з візуальними джерелами та здійсненням візуалізації, а саме: розуміти візуальний матеріал як носія інформації, вплив та значення історичного та змістового аспектів зображення; аналізувати символи візуального контенту та читати образи; працювати з малюнками, фото, плакатами, карикатурами, відеоматеріалами, фільмами як носіями інформації; аналізувати різні візуальні ряди, працювати з інфографікою, з різними візуальними рядами; аналізувати та верифікувати фотопідробки, виявляти маніпулятивні дії із зображенням.

П'ятий складник інфомедійної грамотності забезпечує здатність пошуку та перевірку інформації, що вимагає наявності таких умінь: ефективно шукати потрібну інформацію, застосовувати на практиці знання алгоритму її пошуку за ключовими словами, використовувати символи та хештеги; шукати потрібні джерела інформації

й першоджерела та працювати з ними; правильно розуміти сутність авторського права та плагіату; систематизувати інформацію; застосовувати в роботі знання алгоритмів пошуку необхідних даних у соціальних мережах; здійснювати фактчекінг, перевіряти істинність текстів, фото, відео та інших матеріалів [Водолазська, Курмишева та ін., 2021].

Як вважає І. Крамаренко, інфомедійна грамотність здобувачів освіти включає такі компоненти-вміння:

- оцінювати достовірність опрацьованих джерел, зокрема отримані інформаційні ресурси як дані для виконання сформульованих завдань (перевіряти авторитетність кожного знайденого джерела, дату його оприлюднення, виявляти й аналізувати можливі конфлікти інтересів різних сторін);

- критично мислити, у тому числі критично оцінювати наукові дослідження, публікації чи окремі дані на основі використання обраної методології наукового пошуку, визначених статистичних методів та врахування можливості виникнення підвідомих біасів (когнітивних спотворень, розумових «пасток»);

- пошуку інформації (здатність ефективно шукати інформацію з різних джерел на основі застосування різноманітних пошукових стратегій);

- візуалізувати дані (наприклад, представляти результати наукових досліджень у вигляді графіків, діаграм чи інших зображень, застосувати сучасні цифрові технології, у тому числі різні комп'ютерні програми для обробки даних, симуляційні програми, віртуальні лабораторії, для проведення наукових досліджень та експериментів);

- етично використовувати отриману інформацію (враховувати етичні аспекти процедур пошуку, відбору, аналізу й застосування наукової інформації, включаючи конфіденційність даних, авторські права, необхідність відповідального цитування);

- розбудовувати успішну комунікацію з іншими людьми, зокрема під час створення проєктів, проведення досліджень, демонстрації презентацій, що дає здобувачам змогу розвинути здатність ефективної комунікації та успішної трансляції наукової інформації [Крамаренко, 2024].

За поглядами М. Антонченко, інфомедійна грамотність як важлива компетентність особистості містить такі структурні компоненти: знання про інформацію, способи її кодування, трансляції та зберігання; уміння отримувати потрібну інформацію з різних джерел, включаючи медіаресурси; уміння критично осмислювати здобуту інформацію та ухвалювати на її основі певні самостійні рішення; уміння створювати інформацію й поширювати її через сучасних медіа, включаючи мережу інтернет; здатність правильно розуміти роль медіа та її вплив на свідомість членів суспільства [Антонченко, 2021, с. 14–15].

О. Ішутіна й Ю. Чернікова стверджують, що інфомедійна грамотність здобувачів освіти являє собою комплекс наскрізних знань, умінь і навичок, необхідних особистості для здійснення усвідомленої й активної взаємодії з різними медіа та іншими інформаційними ресурсами в суспільстві, що базуються на здатності критично осмислювати й аналізувати різні види інформації, працювати з нею, на її основі створювати різні видами медіапродуктів для досягнення навчальних й особистих потреб людини. Автори також вважають, що, згідно з іншим підходом, інфомедійну грамотність можна сприймати як систему, що включає такі компоненти: мотиваційний (прагнення створювати власні медіапродукти, шукати потрібну інформацію та матеріали для навчання; наявність широкого спектру мотивів щодо здійснення взаємодії з медіа); когнітивний (володіння медіа термінологією, знаннями про історію медіа, процес функціонування медіа в суспільстві та його впливу на людей); операційно-діяльнісний (уміння обирати та застосовувати медіа ресурси для досягнення своїх цілей, самостійно створювати медійні тексти, здійснювати саморозвиток у царині медіа) [Ішутіна, Чернікова, 2023, с. 548].

За поглядами А. Ткачова, Н. Ткачової, Т. Собченко, інфомедійна грамотність особистості об'єднує в собі систему знань, умінь, навичок, установок, які потрібні для забезпечення доступу до потрібних ресурсів інформації, здійснення її аналізу, інтерпретування, критичного оцінювання, застосування, поширення, створення нової інформації та медіапродукції на основі використання різних сучасних засобів та інструментів [Ткачов, Ткачова, Собченко, 2022, с. 548].

Висновки. На основі врахування точок зору різних науковців визначено, що інфомедійна грамотність здобувачів освіти включає такі структурні компоненти: когнітивний (наявність знань про інформацію й медіа, способи навчальної та професійної роботи з ними); емоційно-ціннісний (сприйняття інформації й, зокрема, медіаресурсів як особистісної цінності, наявність відповідних

мотивів і потреби у вдосконаленні інфомедійних знань та вмінь); операційно-діяльнісний (сформованість умінь, необхідних для здійснення пошуку, аналізу, інтерпретування інформації з різних джерел, зокрема медіаресурсів, створення і поширення нової інформації, у тому числі медіаконтенту). У подальшому дослідженні передбачається теоретично обґрунтувати педагогічні умови.

ЛІТЕРАТУРА

1. Global Media and Information Literacy Assessment Framework: Country Readiness and Competencies. UNESCO 2013. URL: <http://unesdoc.unesco.org/images/0022/002246/224655e.pdf#page=22><http://www.niss.gov.ua/articles/1795/https://pon.org.ua/novyyny/8281-medyna-ta-nformacyanagramotnst-kozhnogo-dlya-vsh.html>.
2. Carolyn W., Alton G., Ramon T., Kwame A., Chi-Kim C. Media and information literacy curriculum for teachers. UNESCO 2011. URL: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000192971>.
3. Антонченко М. Дефініція поняття «Інфомедійна грамотність педагога». *Інфомедійна грамотність – невід’ємна складова навчального процесу закладу вищої освіти*: зб. ст. Київ, 2021. С. 12-21.
4. Водолазська Т. В., Курмишева Н. І., Устименко Т. А. Інфомедійна грамотність: імплементація в освіті дорослих: навч.– метод. посіб. Полтава: ПОІППО імені М. В. Остроградського, 2021. 108 с.
5. Ішутіна О. С., Чернікова Ю. О. Інфомедійна грамотність здобувачів початкової освіти: зміст і структура поняття. *Вісник науки та освіти*. 2023. № 5 (11). С. 540-550.
6. Крамаренко І. С. Впровадження основ інфомедійної грамотності під час викладання предметів природничої освітньої галузі. *Педагогічна наука у світі реформ та викликів*: матер. IV Всеукр. наук.-практ. конф. студентів, аспірантів та молодих учених (Львів, 22-23 лютого 2024 р.). URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/740774/1/Крамаренко.Тези1.pdf>
7. Курмишева Н. Інфомедійна грамотність у педагогічній суб’єкт-суб’єктній взаємодії. *Критичне мислення в епоху токсичного контенту*: зб. ст. 8-ї міжнар. наук.-метод. конф. (Київ, 25 березня 2022 р.). Київ: Центр Вільної Преси, Академія української преси, 2020. С. 315-318.
8. Мак-Квейл Д. Теорія масової комунікації [4-є вид.; перекл. з англ. О. Возьна, Г. Сташків]. Львів: Літопис, 2010. С. 538.
9. Найдьонова Л. А. Діагностика знаннєвого компонента медіаінформаційної грамотності. *Наукові студії із соціальної та політичної психології*. 2016. Вип. 38. С. 276-285.
10. Програма «Вивчай та розривай: інфомедійна грамотність». URL: <https://mon.gov.ua/ministerstvo-2/diyalnist/mizhnarodna-spivpratsya-2/spivpratsya-z-mizhnarodnimi-organizatsiyami/rada-mizhnarodnikh-naukovikh-doslidzen-ta-obminiv-irex/programa-vivchay-ta-rozriznyay-infomediyna-gramotnist>.
11. Ткачов А. С., Ткачова Н. О., Собченко Т. М. Формування інфомедійної грамотності майбутніх учителів засобами педагогічних дисциплін. *Освіта та педагогічна наука*. 2022. Вип. 2(180). С. 70–82.

REFERENCES

1. Global Media and Information Literacy Assessment Framework: Country Readiness and Competencies. UNESCO 2013. URL: <http://unesdoc.unesco.org/images/0022/002246/224655e.pdf#page=22><http://www.niss.gov.ua/articles/1795/https://pon.org.ua/novyyny/8281-medyna-ta-nformacyanagramotnst-kozhnogo-dlya-vsh.html>.
2. Carolyn W., Alton G., Ramon T., Kwame A., Chi-Kim C. Media and information literacy curriculum for teachers. UNESCO 2011. URL: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000192971>.
3. Antonchenko M. Definiitsia poniattia «Infomediina hramotnist pedahoha» [Definition of the concept of "Infomedial literacy of the teacher"]. *Infomediina hramotnist – nevidiemna skladova navchalnoho protsesu zakladu vyshchoi osvity*: zb. st. Kyiv, 2021. S. 12–21 [In Ukrainian].
4. Vodolazska T. V., Kurmysheva N. I., Ustymenko T. A. Infomediina hramotnist: implementatsiia v osviti doroslykh [Infomedia Literacy: Implementation in Adult Education]: navch.– metod. posib. Poltava: POIPPO imeni M. V. Ostrohradskoho, 2021. 108 s. [In Ukrainian].
5. Ishutina O. Ye., Chernikova Yu. O. Infomediina hramotnist zdobuvachiv pochatkovoї osvity: zmist i struktura poniattia [Infomedial literacy of applicants for primary education: the content and structure of the concept Definition of the concept of "Infomedial literacy of the teacher"]. *Visnyk nauky ta osvity*. 2023. № 5 (11). S. 540-550 [In Ukrainian].
6. Kramarenko I. S. Vprovadzhennia osnov infomediinoї hramotnosti pid chas vykladannia predmetiv pryrodnychoї osvithoi haluzi [Implementation of the basics of infomedial literacy in the teaching of subjects of natural education]. *Pedahohichna nauka u sviti reform ta vyklykiv*: mater. IV Vseukr. nauk.-prakt. conf. studentiv, aspirantiv ta

molodykh uchenykh (Lviv, 22-23 liutoho 2024 r.). URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/740774/1/Kramarenko.Tezyl.pdf> [In Ukrainian].

7. Kurmysheva N. Infomediina hramotnist u pedahohichnii subiekt-subiektunii vzaiemodii [Infomedical literacy in pedagogical subject-subject interaction]. Krytychne myslennia v epokhu toksychnoho kontentu: zb. st. 8-yi mizhnar. nauk.-metod. konf. (Kyiv, 25 bereznia 2022 r.). Kyiv: Tsentri Vilnoi Presy, Akademiia ukrainskoi presy, 2020. S. 315-318 [In Ukrainian].

8. Mak-Kveil D. Teoriia masovoi komunikatsii [Theory of mass communication] [4-ye vyd.; perekl. z anhli. O. Vozna, H. Stashkiv]. Lviv: Litopys, 2010. S. 538 [In Ukrainian].

9. Naidonova L. A. Diahnostyka znannievoho komponenta mediainformatsiinoi hramotnosti [Diagnosis of the knowledgeable component of media information literacy]. Naukovi studii iz sotsialnoi ta politychnoi psykholohii. 2016. Vyp. 38. S. 276-285 [In Ukrainian].

10. Prohrama «Vyvchai ta rozrizniai: infomediina hramotnist» [The program "Learn and Distinguish: Infomedical Literacy."]. URL: <https://mon.gov.ua/ministerstvo-2/diyalnist/mizhnarodna-spivpratsya-2/spivpratsya-z-mizhnarodnimi-organizatsiyami/rada-mizhnarodnikh-naukovikh-doslidzhen-ta-obminiv-irex/programa-vivchay-ta-rozriznyay-infomediyna-gramotnist> [In Ukrainian].

11. Tkachov A. S., Tkachova N. O., Sobchenko T. M. Formuvannia infomediinoi hramotnosti maibutnikh uchyteliv zasobamy pedahohichnykh dystsyplin [Formation of infomedical literacy of future teachers by means of pedagogical disciplines]. Osvita ta pedahohichna nauka. 2022. Vyp. 2(180). S. 70-82 [In Ukrainian].

D. V. ZAVGORODNIY

Postgraduate Student at the Department of Educational Sciences, Digital Learning, and Academic Entrepreneurship,

Educational and Scientific Institute of International Education of the V. N. Karazin Kharkiv National University, Kharkiv, Ukraine

E-mail: who eas@gmail.com

<https://orcid.org/0009-0005-4504-0246>

STRUCTURE AND CONTENT OF INFORMATION AND MEDIA LITERACY OF HIGHER EDUCATION STUDENTS

The article determines that future specialists should master the skills of search, critical understanding, analysis of information resources and their effective use in professional activities, as well as skills of working with modern media. Therefore, the problem of formation of infomedical literacy of applicants for higher education is extremely relevant. As established, scientists express different points of view on the structure and content of infomedical literacy. In this regard, the study of the above problem involves clarifying the author's position on the outlined issue. The purpose of the article is to determine the author's point of view on the structure and content of infomedical literacy of applicants for higher education based on the analysis of scientific literature.

In particular, according to the UNESCO concept, infomedia literacy combines three interrelated blocks of competencies: information literacy, media literacy, and digital (technological) literacy. One source identifies the following components of a person's media literacy: critical thinking skills; the ability to work with toxic content; the ability to identify a person's own stereotypes; the ability to work competently with visual sources and perform visualization; the ability to search for and verify information. On the basis of taking into account the points of view of various scientists, it is determined that the infomedical literacy of applicants for education includes the following structural components: cognitive (the availability of knowledge about information and media, methods of educational and professional work with them); emotional and value (perception of information and, in particular, media resources as a personal value, the presence of appropriate motives and the need to improve information media knowledge and skills); operational and activity-based activity (the formation of skills necessary for the search, analysis, interpretation of information from various sources, in particular media resources, the creation and dissemination of new information, including media content).

Key words: infomedical literacy, information, media, structure, content, applicants for higher education.

ЗМІСТ

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ВИЩОЇ ТА ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Г. О. Бондар ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ВЕБІНАРУ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ЗВО.....	3
М. В. Жук УКРАЇНСЬКА ОСВІТА У ВИМІРІ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТИ 4.0 (ОГЛЯД РЕСУРСІВ ТА НАПРЯМИ ТРАНЗИТІВ СУЧАСНИХ РІШЕНЬ).....	9
М. М. Жумбей, Л. М. Руснак, Т. С. Лагодич ФОРМУВАННЯ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ У СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	17
І. М. Забіяка ЦИФРОВІЗАЦІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ В ЄВРОПІ: ТРЕНДИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	23
Е. О. Косинський, О. Л. Дишко, А. М. Сіговський ПРОГРАМУВАННЯ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ НАЦІОНАЛЬНИХ ОДНОБОРСТВ.....	29
О. П. Митчик ВПЛИВ ПЛАВАННЯ НА ФІЗИЧНИЙ СТАН СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	36
М. Н. Shlenova THEORETICAL AND METHODOLOGICAL FOUNDATIONS OF INFORMATION CULTURE FORMATION OF FUTURE SPECIALISTS IN LIBRARY, INFORMATION AND ARCHIVAL SCIENCE....	42
ТЕОРІЯ ОСВІТИ Й НАВЧАННЯ	
Д. В. Завгородній СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ ІНФОМЕДІЙНОЇ ГРАМОТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	50
О. С. Кузьменко, О. Ю. Засенко, Т. І. Бєлан, В. М. Кудляк ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ТЕХНОЛОГІЙ STEM-ОСВІТИ В ТРАНСДИСЦИПЛІНАРНЕ ІНФОРМАЦІЙНО-ДИДАКТИЧНЕ СЕРЕДОВИЩЕ.....	56
Н. В. Мальована, А. М. Юсюк ІНТЕРАКТИВНЕ НАВЧАННЯ: МЕТОДИ ТА ПРАКТИКИ ОНЛАЙН-РОБОТИ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....	67
О. В. Мірошніченко НОВІТНІ ПІДХОДИ ТА ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	76
Л. А. Пилипюк, Т. В. Максимчук МУЛЬТИМЕДІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НА ЗАНЯТТЯХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНСТРУМЕНТ АКТИВІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ У ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ.....	84
О. Є. Стрижак, В. В. Ємець, І. В. Дейнека, Я. В. Савченко НАУКОВО-ТЕХНОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ СТВОРЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ КОГНІТИВНИХ СЕРВІСІВ ДЛЯ ОЦІНЮВАННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СУБ'ЄКТІВ НАВЧАННЯ: АСПЕКТ STEM-ОСВІТИ.....	89
О. М. Ткаченко ТЕХНОЛОГІЇ У ПЕДАГОГІЧНІЙ ПРАКТИЦІ.....	99
О. Р. Філіпчук МІЖНАРОДНІ ПЕРСПЕКТИВИ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД.....	105
ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ВИХОВАННЯ	
А. І. Альошина, І. О. Бичук, Р. Б. Іваніцький, О. Г. Дем'янчук ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ АДАПТИВНОГО ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ШКОЛЯРІВ ІЗ ДЕПРИВАЦІЄЮ СЛУХУ.....	111